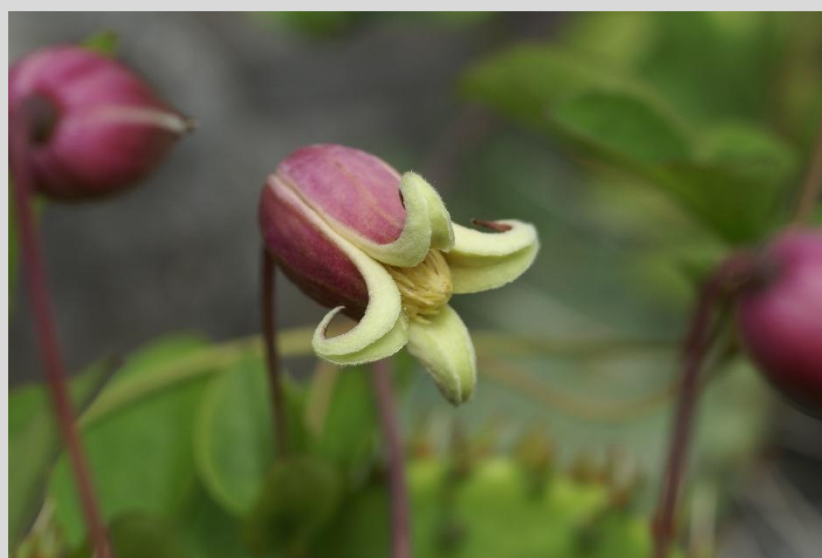

Clematis viorna

Foto's: Peter Hellings

Nomenclatuur/Etymologie

De geslachtsnaam *Clematis* is afgeleid van het Oudgriekse *klēmatis*, wat 'rankende of klimmende plant' betekent, en vaak werd gebruikt voor verschillende slingerplanten. De soortaanduiding *viorna* komt vermoedelijk van het Latijnse woord *vītis* (wijnstok) en een toevoeging die de gelijkenis met een wijnstok aangeeft, of een verbastering van een lokale naam. In de Verenigde Staten staat de plant bekend als *Leather Flower* (Leren Bloeier) vanwege de dikke, vlezige textuur van de bloemblaadjes (technisch gezien kelkbladeren of tepalen).

Taxonomie

- Rijk: *Plantae* (Planten)
- Orde: *Ranunculales*
- Familie: *Ranunculaceae* (Ranonkelfamilie)
- Geslacht: *Clematis*
- Ondergeslacht: *Viorna*
- Soort: *C. viorna*

Synoniemen

Clematis viorna L. is de geaccepteerde botanische naam. Synoniemen of namen die historisch met de soort in verband zijn gebracht, zijn:

- *Viorna americana* Nieuwl.
- *Clematis blanda* Pursh
- *Clematis coccinea* Kuntze
- *Clematis flava* Kuntze
- *Clematis multifida* Kuntze

Variëteiten en Cultivars

Clematis viorna is een belangrijke botanische ouderplant, die samen met soorten als *C. crispa* en *C. texensis* aan de basis staat van de hele *Viorna Groep* van cultivars, die bekend staan om hun klok- of urnvormige bloemen en goede winterhardheid. Hoewel de pure soort wordt gekweekt, zijn er weinig cultivars die direct van *C. viorna* zelf zijn afgeleid. De bekendste nakomelingen en aanverwanten in de *Viorna Groep* zijn:

- *Clematis* 'Princess Diana' (hybride: *C. viorna* X *C. texensis*): Een van de meest populaire klokbloemige clematissen. Heeft opvallende, helder rozerode, urnvormige bloemen met naar buiten omgekrulde bloemtipjes.
- *Clematis* 'Pagode': Een cultivar met een zachte, lila-roze bloemkleur, die ook de karakteristieke klokvorm van de *Viorna* groep vertoont en robuust is.
- *Clematis* 'Gravetye Beauty' (hybride: *C. texensis* X onbekend): Hoewel meer gerelateerd aan *C. texensis*, deelt deze dieprode, klokvormige bloem de typische groei- en bloeikenmerken van de *Viorna* Groep, waartoe ook *C. viorna* behoort.

Familie

De soort *Clematis viorna* behoort tot de familie *Ranunculaceae*, oftewel de Ranonkelfamilie. Dit is een diverse familie van voornamelijk kruidachtige planten, hoewel het geslacht *Clematis* als enige klimmende, houtige planten (liana's) omvat. Kenmerkend voor veel *Ranunculaceae* is dat de opvallende 'bloemblaadjes' in feite gekleurde kelkbladeren (*tepalen*) zijn.

Hoogte

Als klimplant kan *Clematis viorna* een hoogte bereiken van 200 tot 300 centimeter. Het is een relatief matige klimmer in vergelijking met sommige grootbloemige clematissen, maar heeft ondersteuning nodig, waaraan het zich hecht met rankende bladstelen.

Bloemkleur

De bloemen van *C. viorna* zijn klok- of urnvormig en zijn typisch lila, paars, roze-paars, of soms wit, vaak met een subtiele, meer crème-witte rand langs de vier kelkbladeren. De bloemen hebben een dikke, vlezige (leerachtige) textuur, wat de Engelse naam *Leather Flower* verklaart. De kelkbladeren krullen vaak iets terug aan de top.

Bladkleur

De bladeren zijn samengesteld en bestaan uit meerdere blaadjes (*pinnate*), die groen tot middengroen van kleur zijn. Het blad is relatief stevig en enigszins leerachtig van textuur. De plant is een bladverliezende klimmer.

Bloeiperiode

Clematis viorna is een laatbloeiende clematis. De bloeiperiode is lang en strekt zich uit van de late lente/vroege zomer tot de vroege herfst, grofweg van juni tot en met september. De plant bloeit op eenjarig hout.

Standplaats

Deze *Clematis* geeft de voorkeur aan een standplaats in de volle zon tot halfschaduw. Hoewel de plant graag met de bladeren in de zon staat, is het ideaal om de wortels koel en schaduwrijk te houden, wat bereikt kan worden door de basis van de plant af te dekken met lage beplanting. De grond moet goed gedraineerd zijn, maar wel vochthoudend. De soort verdraagt verschillende grondsoorten.

Herkomst

Clematis viorna is inheems in het zuidoosten van de Verenigde Staten. De plant komt van nature voor in bossen, langs rivieroeveren en in open struikgewas van de oostelijke en centrale staten.

Soort gewas

Het is een bladverliezende, kruidachtige klimplant (*liana*), die in de winter tot de grond afsterft. De plant behoort tot snoeigroep 3, wat betekent dat deze sterk moet worden teruggesnoeid.

Vermeerderingswijze

De plant kan worden vermeerderd door zaad, hoewel dit langzaam kan zijn. De meest gebruikelijke en betrouwbare methode is echter door stekken. Groene stekken kunnen in de zomer worden genomen. Ook is vermeerdering door afleggen mogelijk, waarbij een tak in contact met de grond wordt gebracht om wortels te vormen.

Klimaatzone

Clematis viorna is een zeer winterharde soort (USDA 4 t/m 9, met een uitstekende koudebestendigheid die kenmerkend is voor soorten uit Noord-Amerika.

Insecten

De bloemen van de *Clematis viorna* en zijn hybriden trekken bestuivende insecten aan, hoewel de urnvorm de toegang voor sommige grote insecten kan beperken. De plant wordt over het algemeen als matig resistent beschouwd.

Bronvermelding

https://appeltern.nl/nl/tuinadvies/plantenencyclopedie/clematis_viorna_bosrank/

<http://clematisinfo.nl/Viorna-Groep/5277>

<http://clematisinfo.nl/Winterhardiness-zones/5185>

<https://earthone.io/nl/plant/clematis%20viorna>

Samenvatting

Onderwerp	Resultaat
Nomenclatuur/Etymologie	<i>Clematis</i> : Oudgrieks voor 'rankende plant'. <i>viorna</i> : Vermoedelijk Latijn, gerelateerd aan <i>vītis</i> (wijnstok). Engelse naam: <i>Leather Flower</i> (leerachtige kelkbladeren).
Taxonomie	Rijk: <i>Plantae</i> , Orde: <i>Ranunculales</i> , Familie: <i>Ranunculaceae</i> , Geslacht: <i>Clematis</i> , Soort: <i>C. viorna</i> .
Synoniemen	<i>Viorna americana</i> , <i>Clematis blanda</i> , <i>Clematis coccinea</i> , e.a.
Variëteiten en Cultivars	Weinig cultivars van de pure soort; Belangrijke hybriden (Viorna Groep): <i>C. 'Princess Diana'</i> (rozerood, urnvormig), <i>C. 'Pagode'</i> (lila-roze).
Familie	<i>Ranunculaceae</i> (Ranonkelfamilie)
Hoogte	200 tot 300 centimeter (klimplant)
Bloemkleur	Lila, paars, roze-paars, of wit. Klok- of urnvormig met dikke, leerachtige kelkbladeren.
Bladkleur	Groen tot middengroen. Bladverliezend.
Bloeiperiode	Juni tot september (laatbloeiend, bloeit op eenjarig hout).
Standplaats	Volle zon tot halfschaduw. Wortels koel, vochthoudend en goed gedraineerde grond.
Herkomst	Zuidoost-Verenigde Staten.
Soort gewas	Bladverliezende, kruidachtige klimplant (liana, snoeigroep 3).
Vermeerderingswijze	Stekken (groene stekken in de zomer), zaaien of afleggen.
Klimaatzone	USDA-zone 4 tot USDA-zone 9.
Insecten	Trekt bestuivende insecten aan.